

Х

Изх.№

ДО
АКАД. НИКОЛАЙ ДЕНКОВ
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Г-Н РУМЕН РАДЕВ
МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА

ДО
Г-Н АНДРЕЙ ЦЕКОВ
МИНИСТЪР НА
РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И
БЛАГОУСТРОЙСТВОТО

ДО
Г-ЖА ИВАНКА ШАЛАПАТОВА
МИНИСТЪР НА ТРУДА И
СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Относно: Проект на Наредба за критериите, условията и реда за определяне на статут на домакинства в положение на енергийна бедност и на статут на уязвими клиенти за снабдяване с електрическа енергия, публикувана за обществено обсъждане в Портала за обществени консултации

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН РАДЕВ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ЦЕКОВ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ШАЛАПАТОВА,**

С писмо изх. № 04-191/26.10.2023 г. вече се обърнах към Вас със становище за опорочена процедура за обществено обсъждане на публикувания на Портала за обществени консултации Проект на Наредба за критериите, условията и реда за определяне на статут на домакинства в положение на енергийна бедност и на статут на уязвими клиенти за снабдяване с електрическа енергия /Проект/, с дата на откриване 25.10.2023 г. и с дата на приключване - 08.11.2023 г.

Задължителното съдържание на мотивите, които не са публикувани с Проекта, съгласно чл. 28, ал. 2 от Закона за нормативните актове (ЗНА) включват: причините, които налагат приемането; целите, които се поставят; финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба; очакваните резултати от прилагането, включително финансовите, ако има такива; анализ за съответствие с правото на Европейския съюз .

Още веднъж подчертавам, че липсата на мотиви е съществено нарушение на административнопроизводствени правила и е пречка за осигуряване участието на заинтересованите лица в общественото обсъждане. Съдебната практика в тези случаи е непротиворечива - това съставлява самостоятелно основание за отмяна по смисъла на чл. 146, т. 3 от Административнопроцесуалния кодекс.

Мотивите от своя страна трябва да се публикуват към проект на нормативен акт, в случая наредба, която следва да се издаде за прилагане на отделни разпоредби или подразделения на нормативен акт от по-висока степен (чл.7, ал. 2 от ЗНА).

Публикуваната Частична предварителна оценка на въздействието се основава на „приетия законопроект за изменение и допълнение на Закона за енергетиката“.

ЗИД на Закона за енергетиката обаче, приет от Народното събрание на 5.10.2023 г., който предвижда: „Определянето на статут на домакинство в положение на енергийна бедност и/или на уязвим клиент за снабдяване с електрическа енергия, включително оценката на броя на домакинствата в положение на енергийна бедност, се извършва по критерии, при условия и по ред, определени в наредба, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на енергетиката, министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на труда и социалната политика.“, към датата на откриване на общественото обсъждане на Проекта – 25.10.2023 г., и към 07.11.2023 г., не е гласуван повторно в Народното събрание след налагане вето на Президента с Указ № 192/18.10.2023 г., публикуван в ДВ бр. 88/20.10.2023 г.

Съгласно чл. 83, ал. 3 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание: „Върнатият за ново обсъждане закон се включва в дневния ред на Народното събрание в 15-дневен срок от постъпването на указа“.

Указ № 192 от 18.10.2023 г. е постъпил в НС на 19.10.2023 г. (сигнатура 49-301-00-5).

На 27.10.2023 г. бе свикано извънредно заседание на НС за ново обсъждане на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, приет от Народното събрание на 5 октомври 2023 г., върнат за ново обсъждане с Указ № 192 от 18 октомври 2023 г. на Президента на Републиката по чл. 101 от Конституцията на Република България. Заседанието не беше проведено поради липса на кворум.

На практика се оказва, че общественото обсъждане на Проекта, уреждащ изключително важен въпрос, който засяга стотици хиляди домакинства, приключва на 08.11.2023 г. преди повторното приемане в НС на нормативния акт, въз основа на който е издаден, и преди ЗИД на ЗЕ да е доведен до знанието на всички заинтересовани страни с обнародването му в Държавен вестник. Това съставлява „грубо нарушение на нормата на чл. 26, ал. 1 от ЗНА, тъй като означава незачитане на законоустановените принципи за откритост и съгласуваност.“ (Виж Решение № 5894/08.05.2018 г. на петчленен състав на ВАС по адм.д. № 3855/2018 г.)

Относно Проектът, който поражда много въпроси без отговори, смятам за необходимо да отбележа, че се налагат основателни съмнения относно:

- определяне броя на нуждаещите се, съответно достигането до тях на схемите за подпомагане;
- финансовите и други средства, които ще са необходими за прилагането на Наредбата;
- сътрудничеството между националните и местните структури на управление;
- ефективната комуникация и обменът на информация с уязвимите и засегнатите от енергийна бедност;
- създаването и управлението на информационната система за енергийно бедните;
- методиката за образуване на типови цени за крайни битови клиенти на електрическа енергия;
- упражняването на контрол по изпълнение на наредбата и указанията по нейното прилагане.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ДЕНКОВ,

В случая са нарушени законови принципи при изработването на проект на нормативен акт.

Нито към момента на публикуване на Проекта в Портала за обществени консултации – 25.10.2023 г., нито към 08.11.2023 г. въпросният ЗИД на ЗЕ не е приет повторно в НС, не е обнародван и не е влязъл в сила.

Освен това, съгласно императивната разпоредба на чл. 28, ал. 4 от ЗНА: „Проект на нормативен акт, към който не са приложени мотиви, съответно доклад, съгласно изискванията по ал. 2 и предварителна оценка на въздействието съгласно глава втора, а за проект на закон или кодекс - и справка по ал. 3, не се обсъжда от компетентния орган.“

С оглед на изложеното и на основание Закона за омбудсмана отправям препоръка за прекратяване на настоящата процедура по обществени консултации на Проекта. Нова процедура за обществено обсъждане да се проведе след обнародване в Държавен вестник на ЗИД на ЗЕ.

С уважение,

**ПРОФ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**